

SEKTÖREL KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

1-15 EYLÜL 2022

Avrupa Merkez Bankası Tarihi Faiz Artışı Yaptı

Avrupa Merkez Bankası yükselen enflasyonla mücadele etmek için faizlerde agresif bir artışa imza attı. Banka ana refinansman oranı, marjinal borç verme imkânı ve mevduat faizinde 75'er baz puanlık artış yaptı. Artış kararıyla ana refinansman oranı yüzde 1,25; marjinal borç verme imkânı yüzde 1,50 ve mevduat faizi yüzde 0,75 seviyesine çıktı. Bloomberg anketine katılan ekonomistlerin beklentisi de bu yöndeydi. Bankanın karar metninde faizlerin daha da yükselmesinin beklendiği belirtildi. AMB metinde enflasyonla ilgili olarak "Enflasyon çok yüksek olmaya devam ediyor ve uzun bir dönem için hedefin üzerinde kalmaya devam etmesi büyük olasılık" değerlendirmelerine yer verdi. AMB'nin açıklamasında, faizlerde enflasyonun orta vadede yüzde 2 hedefine geri dönmesini sağlayacak önden yüklemeli adımlar atıldığı belirtildi. Önümüzdeki birkaç toplantıda Yönetim Konseyi'nin talebi düşürmek için faizleri daha da artırmasının beklendiği ifade edildi.

Dünya Bankası'ndan İklim Finansmanına 31,7 Milyar Dolarlık Rekor Kaynak

Dünya Bankası Grubu, ülkelerin iklim değişikliğini ele almasına yardımcı olmak amacıyla 2022 mali yılında 31,7 milyar dolarlık rekor kaynak sağladı. Bankadan yapılan açıklamada, grubun ülkelerin sera gazı emisyonlarını azaltmasına ve iklim değişikliğinin artan etkilerine uyum sağlamasına yardımcı olmaya odaklandığı kaydedildi. Açıklamada, Dünya Bankası Grubu'nun, bu kapsamda 1 Temmuz 2021'de başlayan ve 30 Haziran'da sona eren 2022 mali yılında ülkelerin iklim değişikliğini ele almasına yardımcı olmak amacıyla 31,7 milyar dolarlık rekor kaynak sağladığı bildirildi. İklim finansmanına ayrılan kaynağın 2021 mali yılında 26,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiği anımsatılan açıklamada, 2022 mali yılında bir önceki mali yıla kıyasla yüzde 19'luk artışın söz konusu olduğu aktarıldı. Açıklamada, Dünya Bankası Grubu'nun gelişmekte olan ülkelerde iklim hareketinin en büyük çok taraflı finansörü olmaya devam ettiği vurgulandı.

Goldman Sachs Türkiye Büyüme Tahminini Yükseltti

Goldman Sachs Türkiye için 2022 yılı büyüme tahminini yüzde 3,5'ten yüzde 5,5'e yükseltti. Aralarında Clemens Grafe'nin de olduğu ekonomistler 22 Temmuz'u takip eden üç haftadaki Türkiye döviz rezerv artışlarına dikkat çekti ve bu artışta yaklaşık 15 milyar dolarlık bir

yabancı girişinin etkili olduğunu hesapladı. Bu rezerv artışının dış fonlama açığını kapamak için para politikasını sıkılaştırma ihtiyacını ciddi ölçüde azalttığını belirten ekonomistler, "Karar vericiler bu alanı büyümeyi desteklemek üzere kullanacak." değerlendirmesini yaptı. Ekonomistler yüzde 75 olan yıl sonu tüketici enflasyonu tahminlerini revize etmedi. Faiz tahminin de değişmediği raporda Goldman ekonomistleri "Bize göre Türkiye politika faizi finansal koşullara doğrudan etki yapmak yerine bir sinyal aracı gibi kullanılıyor. Bu doğrultuda son faiz indirimini sıkılaştırma olmayacağı sinyali olarak görüyoruz" ifadesine yer verdi. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's de dün yayımladığı "Global Makro Görünüm 2022-23 Raporu"nda Türkiye için 2022 büyüme ve enflasyon beklentisini yukarı yönde revize etmişti.

İngiltere'nin Yeni Başbakanı Belli Oldu

İngiltere'de yeni Başbakan Liz Truss oldu. İngiltere'de iktidardaki Muhafazakâr Parti'de, Boris Johnson'dan boşalacak koltuk için oy verme süreci tamamlanırken hem parti başkanlığı hem de başbakanlık koltuğuna oturacak ismin Truss olduğu açıklandı.

Oylamada Truss için 81 bin 326, Sunak için ise 60 bin 399 oy çıktı. Böylelikle Truss oyların yüzde 57,3'ünü kazanmış oldu. Bu oran Muhafazakâr partinin liderlerini oylamayla seçmeye başlamasından bu yana en düşük oran olarak kaydedildi. Bir önceki parti lideri Boris Johnson yüzde 66,4 oy alırken, David Cameron yüzde 67,6 ve Iain Duncan Smith yüzde 60,7 oy almıştı.

IMF'den Sri Lanka ile 2,9 Milyar Dolarlık Ön Anlaşma

Uluslararası Para Fonu (IMF), Sri Lanka'nın ekonomik politikalarını desteklemek için 48 aylık, yaklaşık 2,9 milyar dolarlık kredi hattı için personel düzeyinde anlaşmaya vardığını duyurdu. Sri Lanka programının hedefi makroekonomik istikrarı ve borç sürdürülebilirliğini sağlamak olacak.

Ekonomik krizin yaşandığı ülkede aylardır süren protestolarda Sri Lanka Devlet Başkanı Gotabaya Rajapaksa'nın istifasını isteyen binlerce gösterici resmi başkanlık konutunu basmıştı. Olayların ardından önce Maldivler'e sonra da Singapur'a kaçan, daha sonra da Tayland'a geçen Rajapaksa, e-mail yoluyla parlamentoya istifa mektubunu sunmuştu. Rajapaksa'nın istifası sonrası Başbakan Ranil Wickremesinghe, parlamentoda yapılan oylama ile ülkenin yeni devlet başkanı seçilmişti.

Bakır Fiyatlarında Son 14 Yılın En Uzun Düşüş Serisi

Bakır, merkez bankalarından gelen şahin mesajlar ve küresel resesyona dair endişelerin artmasıyla art arda beşinci ayda da değer kaybını sürdürerek 2008'den bu yana en uzun düşüş serisini yaşıyor. Bakır, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesinin ardından mart ayında

kaydettiği rekor sonrası yaklaşık üçte bir oranında geri çekildi. Avrupa'daki enerji krizi, FED tarafından gelen sıkı para politikasının süreceği mesajları ve Çin'in Sıfır Kovid stratejisiyle talebin zarar göreceğine dair endişeler artmaya devam ediyor. Merkez bankalarından gelen şahin mesajların doları güçlendirmesiyle yaşanan riskten kaçış dalgası piyasaları etkiledi. Cleveland FED Başkanı Loretta Mester, ABD politika faizinin gelecek yılın başına kadar yüzde 4'ün üzerine çıkması gerektiğini yinelerken 2023'te faiz indirimi öngörmediğini söyledi. Bakırda talep konusundaki endişeler, arz tarafında devam eden sıkıntılardan daha ağır basıyor. Dünyada bakır madenciliğinin dörtte birinden fazlasını gerçekleştiren Şili, temmuz ayında bir önceki yıla göre üretimde yüzde 8,6'lık bir düşüş bildirdi.

AB, Telefon Üreticilerine Katı Kurallar Getirmeye Hazırlanıyor

AB Komisyonu, akıllı telefon ve tablet gibi çeşitli elektronik ürünlerin sürdürülebilir, enerji tasarruflu ve dayanıklı olacak biçimde çevreci tasarlanmasına yönelik yasa tasarısını yayımladı. Tasarıya göre, kullanıcının açık rızası olmaması halinde söz konusu ürünlerin enerji tüketimleri

işletim sistemi yazılım güncellemesinden veya bir donanım güncellemesinden sonra kötüleşemeyecek. Yazılım güncelleme ürün performansını olumsuz etkilemeyecek. Cihazlarda bir güncellemenin reddedilmesi sonucunda herhangi bir performans değişikliği yaşanamayacak. Üreticiler, cihazlarının satışa sunulmasının ardından profesyonel tamircilere 5 yıl boyunca batarya, kapak, ekran, kamera, düğme, hoparlör, mikrofon gibi 15 farklı yedek parçayı tedarik etmek zorunda olacak. Tüketicilerin de 5 yıl boyunca cihazın pil, ekran, arka kapak, sim ve hafıza kartı girişi gibi yedek parçalara erişimi olacak. Üreticiler bozulan cihazların tamirinde makul ve orantılı ücret talep edecek. Cihaz pillerinin kapasitelerinin 500 tam şarj sonrasında yüzde 83'ünün altına düşmemesi, bin tam şarj sonrasında da yüzde 80 kapasiteye sahip olması gerekecek.

Küresel Gıda Fiyatları Düşüşünü Beşinci Aya Taşdı

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Endeksi açıklandı. Küresel gıda fiyatları arzda yaşanan mevsimsel artış ve bazı ürünler için talebin gerilemesiyle düşüşünü beşinci aya taşıdı. Ukrayna limanlarından taşınan tahıl miktarı artarken kuzey yarımkürede gerçekleşen

buğday hasatları da arz sıkıntılarının gevşemesini sağladı. Birleşmiş Milletler FAO Endeksi dünyada gıda maliyetlerinin ağustos ayında bir önceki aya göre yüzde 1,9 gerilediğini gösterdi. Endeks, ocak ayından beri en düşük seviyesinde seyretmeyi sürdürüyor. Düşen gıda fiyatlarının derinleşen hayat pahalılığı kriziyle boğuşan tüketicilere bir miktar rahatlama sağlayabileceği ancak düşüşün 2008'den beri en büyük düşüş olan Temmuz'dan daha az olduğu ve fiyatların bir yıl öncesine göre daha yüksek olduğu belirtiliyor.

Tahıl Koridoru Anlaşması Kapsamında 1,7 Milyon Ton Yük Taşındı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Denizcilik Genel Müdürlüğü'nün, Twitter hesabından "Tahıl Koridoru Anlaşması" kapsamında taşınan yüklere ilişkin paylaşımında bulunuldu. Tahıl Koridoru Anlaşması kapsamında ilk bir ayda 1 milyon 680 bin 396 ton yük taşındığı bildirilen paylaşımında,

yükün yüzde 23'ünün Türkiye'ye geldiği, Ukrayna limanlarına yükleme için giden gemilerin yüzde 41'inin ise Türk bayraklı veya Türk sahipli olduğunun tespit edildiği belirtildi. Paylaşımında şu detaylara yer verildi: "Tahıl koridoru kapsamında, bugüne kadar toplam 69 gemi Ukrayna'nın Odesa, Chornomorsk ve Yuzhne şehirlerindeki limanlardan yüklü olarak ayrılmıştır. 69 geminin, 26'sı Türk bayraklı, sahipli veya işletenidir. Söz konusu 69 geminin 27'si, yüklerini Türkiye limanlarına getirmekte, diğerleri ise Almanya, Cibuti, Çin, Fransa, Güney Kore, Hindistan, Hollanda, İngiltere, İran, İrlanda, İspanya, İsrail, İtalya, Libya, Lübnan, Mısır, Romanya, Somali, Sudan ve Yunanistan'a götürmektedir. Gemiler ile ayçiçeği çekirdeği, ayçiçeği küspesi, ayçiçeği yağı, arpa, buğday, mısır, soya, şeker pancarı, bezelye ve kanola tohumu olmak üzere 10 çeşit yük taşınmıştır. Bugüne kadar taşınan toplam yük miktarı, 1 milyon 680 bin 396 ton olurken, Türkiye limanlarına gelen gemilerin taşıdığı toplam yük ise 378 bin 887 ton olarak hesaplanmıştır. Türkiye limanlarına bezelye, mısır, ayçiçeği küspesi, buğday, ayçiçeği çekirdeği, ayçiçeği yağı yükleri gelmiştir. 69 geminin 22'sini, 24 Şubat'tan bu yana mahsur kalan gemiler oluşturmaktadır. Diğerleri ise tahıl koridorunun açılmasından sonra Ukrayna'ya gidip yüklemesini yapıp geri dönen gemilerdir."

İsrail, Türkiye İle Havacılık Anlaşmasını Onayladı

İsrail kabinesi, Türkiye ile İsrail havayollarının İstanbul'a ve Türkiye'deki farklı noktalara karşılıklı uçuşlara yeniden başlamasının önünü açacak havacılık anlaşmasını onayladı. İsrail Başbakanı Yair Lapid Twitter'dan yaptığı açıklamada, anlaşmanın İsrail vatandaşlarına

fayda sağlayacağını ve iki ülke arasındaki ilişkileri ilerleteceğini söyledi. Halihazırda THY Tel Aviv'e karşılıklı uçuşlar gerçekleştiriyor. Türkiye ile İsrail ağustos ayı ortasında ilişkilerde tam normalleşmeye gitme kararı almıştı.

Hollanda'da Bazı Fabrikalar Artan Elektrik Fiyatı Nedeniyle Üretimi Durdurdu

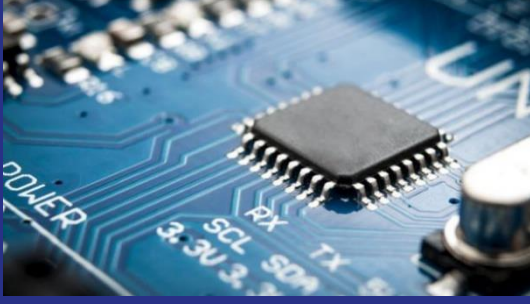
Hollanda'da bazı alüminyum, çinko ve demir fabrikaları artan enerji maliyetleriyle başa çıkamadıkları için üretimi azaltma ya da durdurma yoluna gitti. NU gazetesi, Delfzijl şehrindeki Damco Alüminyum fabrikasının "Enerji fiyatlarındaki aşırı yükselme ve devlet desteğinin olmaması" sebebiyle üretimi durdurduğunu belirtti. Damco Alüminyum'un "şartların uygun olması halinde" üretime devam edilebileceği bilgisine yer verildi. Çinko üreticisi Nrystar'ın 1 Eylül itibarıyla üretimi durdurduğu kaydedilen haberde, firmaya yakın bir kaynağın "enerji maliyetinin 10 kat arttığına" ilişkin ifadeleri yer aldı. Haberde, kimya, kâğıt, metal ve gıda endüstrisindeki firmaların gelecek aylarda enerji maliyetlerindeki yükseliş sebebiyle üretimi azaltma veya durdurma yoluna gidebilecekleri şeklindeki Rabobank ekonomisti Lize Nauta'nın öngörülerine de yer verildi.

Rusya Kripto Paralarla Uluslararası Ödemeleri Yasallaştırmak İstiyor

Rusya Maliye Bakan Yardımcısı Aleksey Moiseyev, Rusya için mevcut koşullarda kripto paralarla uluslararası ödemeler yapmanın bir mecburiyet olduğunu belirterek, "Planladığımız altyapı sınır ötesi transferler için biraz katı olabilir. Bunun için bu transferleri önce yasallaştırmamız gerekiyor." dedi. Moiseyev, Rus devlet kanalı Rossiya-24'e yaptığı açıklamada, kripto paraların ülkedeki regülasyonu konusunda Rusya Maliye Bakanlığı ile Rusya Merkez Bankası arasında çeşitli görüş ayrılıklarının bulunduğunu belirtti. Kripto paraların uluslararası ticarete kullanılmasının ise bir mecburiyet olduğunu anlatan Moiseyev, "Mevcut koşullarda kripto para birimlerinin uluslararası ödemelerde bir mecburiyet olması hem biz hem de Rusya Merkez Bankası için açıktır." dedi. Rusya Sanayi ve Ticaret Bakanı Denis Manturov da 18 Mayıs'ta yaptığı açıklamada, kripto paraların Rusya'da bir ödeme sistemi olarak yasallaşabileceğini söylemişti. Batılı ülkelerin Rus finans sistemine yönelik yaptırımları nedeniyle ülkedeki çok sayıda kurum ve kuruluş, dolar ve avro ödemelerinde sorunlar yaşıyor.

ABD'de Çip Üretimine İlişkin Yatırım Planının Detayları Açıklandı

ABD Ticaret Bakanlığı, yerli yarı iletken endüstrisinin geliştirilmesini amaçlayan 50 milyar dolarlık yatırım planının uygulama stratejisini paylaştı. Bakanlıktan yapılan açıklamada, finansmanın yaklaşık 28 milyar dolarının hibeler, sübvansiyonlu krediler veya kredi garantileri yoluyla

gelişmiş mantık ve bellek çiplerinin yerli üretimini desteklemek için kullanılacağı aktarıldı. Mevcut nesil çiplerin üretiminin artırılması için yaklaşık 10 milyar doların ayrılacağı belirtilen açıklamada, ülkede yarı iletken endüstrisi için dinamik yeni bir inovasyon ağının yaratılması amacıyla araştırma ve geliştirme faaliyetlerine de 11 milyar dolarlık yatırım yapılacağı kaydedildi. Açıklamada, söz konusu finansmanlardan yararlanmak isteyenlere yönelik bilgilere de yer verilerek, özel başvuru kılavuzu sağlayacak finansman belgelerinin gelecek yıl şubat ayının başlarında yayımlanacağı bildirildi. ABD Başkanı Joe Biden, yerli yarı iletken üretiminin artırılması ve ABD'nin konumunun Çin karşısında güçlendirilmesi için "Yarı İletkenler Üretmek Amacıyla Yardımcı Teşvikler Yaratma (CHIPS) ve Bilim Yasası"nı ağustos ayında imzalamıştı.

Almanya'da Fabrika Siparişleri 6 Aydır Geriliyor

Almanya'da yerleşik olan fabrikaların siparişleri enflasyonun seyri ve enerji tedarikindeki belirsizliklerin etkisiyle gerilemeye devam ediyor. Ülkede temmuz ayında fabrika siparişleri bir önceki aya göre yüzde 1,1 geriledi. Böylelikle fabrika siparişlerinde gerileme süresi 6. aya

uzamış oldu. Bloomberg anketine katılan ekonomistlerin beklentisi fabrika siparişlerinin yüzde 0,7 daralması yönündeydi. Haziran ayı daralması da yüzde 0,4'ten yüzde 0,3'e revize edildi. Yıllık bazda da gerilemenin devam ettiği görüldü. Buna göre ülkede fabrika siparişleri Temmuz'da bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13,6 düştü. Bloomberg anketine katılan ekonomistlerin beklentisi daralmanın yüzde 13,4 olması yönündeydi. Haziran ayında da fabrika siparişleri yüzde 9 düşüş kaydetmişti.

Navlun Fiyatları Geriliyor

Ana deniz ticaret yollarındaki navlun fiyatları, yüksek enflasyonun tüketici talebini düşürmesinin ve küresel tedarik zinciri sorunlarının hafiflemesinin ardından düşmeye devam ediyor. Navlun piyasasındaki taşımacılık ücretlerinin göstergesi olarak bilinen Baltık Kuru Yük

Endeksi (Baltic Dry Index-BDI), geçen ekim ayı başında 5 bin 650 puan ile 2008'den bu yana kaydedilen en yüksek seviyeye ulaşmasının ardından düşüş eğilimine geçti. Küresel ekonominin öncü göstergelerinden olan endeks, yıl başında 2200 puan seviyelerinde bulunurken, 9 Eylül itibarıyla 1213 puan seviyesinde seyretti. Küresel ticaretin 12 önemli deniz yolu şeridindeki konteyner navlun oranlarını ölçen Freightos Baltık Küresel Konteyner Endeksi'nin değeri ise (40 inç HC konteyner maliyeti) bu yılın başında 9 bin 293 dolar seviyesindeyken, 9 Eylül itibarıyla 5 bin doların altına indi. Yine endekse göre, Çin'den ABD'nin Batı Kıyıları bölgesine konteyner maliyeti, Ocak 2022'ye göre yaklaşık yüzde 60 düşüşle 4 bin dolar seviyesine geriledi. Asya'dan Avrupa'ya gönderilen bir konteynerin maliyeti ise yüzde 50'den fazla düşerek 8 bin doların altına indi. Küresel olarak tüm malların yüzde 90'ından fazlası gemi ile taşınıyor ve bu nedenle konteyner taşımacılığı dünya ticaretinin can damarı olarak görülüyor.

Alüminyumda Üretim Krizi Genişliyor

Yükselen enerji maliyetleri Avrupa'da alüminyumda birincil üretimin aksamasına neden oluyor. Son olarak Romanya'da bir alüminyum üretim tesisi de üretime ara verdiğini açıkladı. Romanya Alüminyumcular Sendikası Başkanı Constantin Popescu, ülkedeki

alüminyum üreticisi "Alro Slatina" şirketinin, artan enerji fiyatları nedeniyle Mayıs 2023'e kadar üretime ara verdiğini duyurdu. Popescu, aynı şirketin diğer fabrikası Alum Tulcea'nın da 1 Ağustos'tan itibaren 17 aylığına üretimi durdurma kararı aldığını hatırlattı.

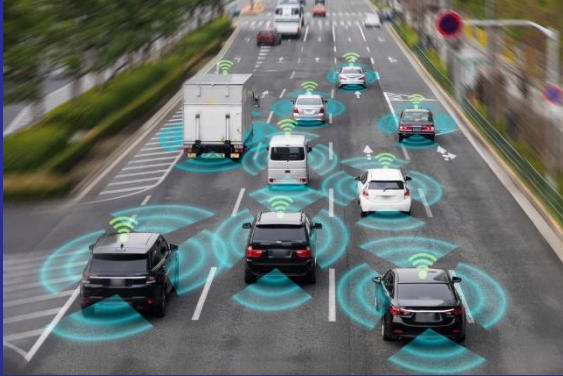
Toyota'dan Batarya Üretimine 5,6 Milyar Dolarlık Yatırım

Toyota tam elektrikli araçlarına batarya tedarik etmek üzere Japonya ve Amerika'da batarya üretimi için 5,6 milyar dolarlık yatırım gerçekleştirecek. Elektrikli araçlara olan artan talebi karşılayacak olan bu üretim tesislerinin 2024 ve 2026 arasında faaliyete geçmesi

hedefleniyor. Söz konusu yatırım, Toyota'nın farklı güç üniteleri ile mümkün olduğunca çok seçenek sunarak, tüm ülke ve bölgelerdeki müşterilerin ihtiyaçlarını esnek bir şekilde karşılamasını sağlayacak. Japonya'da 3,1 milyar dolar civarında yeni yatırım yapacak olan Toyota, Amerika'da ise 2,5 milyar dolar yatırımla otomotiv batarya üretimini artıracak. Yeni batarya yatırımı sayesinde Toyota'nın Japonya ve ABD'deki batarya üretim kapasitesi 40 GWh'ye çıkacak. Toyota Üretim Sistemi ile birlikte her zamankinden daha verimli üretim hatları kuran marka, rekabet gücünü daha da artıracak.

Çin'den Otonom Sürüş Arabalarına 72 Milyar Dolarlık Yatırım Planı

Çin, 2025 yılına kadar 72 milyar ABD Doları ekonomik değer üretebilecek, yüksek potansiyelli bir büyüme endüstrisinin motoru olarak görülen akıllı arabalar ve otonom sürüş teknolojisi hacmini ikiye katlamayı hedefliyor. Şanghay Belediye Halk Hükümeti Genel Ofisi tarafından

yayınlanan yeni plan, akıllı arabalar için "yurtiçinde lider bir inovasyon ve geliştirme sistemi" kurulmasını, şehrin "temel teknolojilerin araştırılması ve geliştirilmesinde önemli ilerleme" kaydetmesini ve "temel ekipmanın kendi kendine yeterliliğini" sağlamayı amaçlıyor. Plana göre 2025 yılına kadar üretilen araçların yüzde 70'inden fazlasının seviye 2 (L2) ve seviye 3 (L3) sürücüsüz sistemlere sahip olması, L4 sistemlerinin ise "belirli alanlarda ve senaryolarda" gerçekleştirilmesi gerekiyor. Plan, şehirdeki ilgili şirketleri ve araştırma enstitülerini, otomotivde kullanılan çipler, yapay zeka algoritmaları, lazer radar bileşenleri, araç içi işletim sistemleri, akıllı bilgi işlem platformları dahil olmak üzere bir dizi önemli teknolojinin araştırma ve geliştirmesini hızlandırmaya çağırıyor.

Çin'de Dış Ticaret İvme Kaybetti

Çin'de ihracat ve ithalat büyümesi, tarihi zirvelere yükselen enflasyon nedeniyle yurt dışından gelen talebin azalması ve koronavirüs önlemleri ile sıcak hava dalgasının üretimi aksatmasıyla Ağustos'ta beklentilerin oldukça altında kalarak ivme kaybetti.

Hem ithalat hem de ihracatta büyüme dört ayın en yavaş hızında gerçekleşerek Çin ekonomisi için aşağı yönlü riskleri yeniden gündeme getirdi. Resmi verilere göre ihracat Ağustos'ta geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 7,1 arttı. Bloomberg anketine katılan ekonomistlerin beklentisi ihracatın yüzde 13 artacağı yönündeydi. İhracat Temmuz'da ise yüzde 18 büyüme kaydetmişti. Çin ekonomisi için ekonomik göstergeler içerisinde 2022'de en iyi performansı ihraç ürünleri göstermişti. Ancak, başlıca merkez bankalarının faizleri artırması, enflasyonun yüksek seyrine devam etmesi ve jeopolitik gerilimlerin yurtdışından gelen talebin zayıflamasına yol açması ihracat için yeni zorluklar oluşturuyor.

AB'den Rus Gazına Tavan Fiyat Planı

AB, Rus gazına tavan fiyat uygulamayı planlıyor. Avrupa Birliği (AB) Komisyonu Başkanı Ursula Von der Leyen, Brüksel'de düzenlediği basın toplantısında, Avrupa'da yaşanan enerji krizine karşı atacakları adımlara ilişkin açıklamalarda bulundu. Avrupa'nın olağanüstü bir durumla karşı

karşıya olduğuna işaret eden von der Leyen, "Rusya, doğalgaz piyasalarını aktif olarak manipüle ediyor. Rusya'nın gaz piyasasındaki manipülasyonunun elektrik piyasası üzerinde de etkileri olduğunu görüyoruz." diye konuştu. Von der Leyen, AB'nin daha önce doğalgaz tüketimini azaltma, gaz depolarını doldurma, yenilebilir yatırımları hızlandırma ve Rusya dışı kaynaklardan enerji tedarikini artırma kararları aldığını anımsatarak, "Bugün Norveç, Avrupa'ya Rusya'dan daha fazla gaz tedarik ediyor" ifadesini kullandı. Avrupa'nın enerji krizi ile birlikte kuraklık da yaşadığını dile getiren von der Leyen, "Kuraklık nedeniyle hidroelektrik santrallerden elektrik üretimi yüzde 26 azaldı" dedi.

Mercedes ve Rivian, Elektrikli Minibüsler İçin Ortak Oldu

Amazon'un büyük yatırımlar yaptığı Amerika merkezli elektrikli araç üreticisi Rivian, özellikle yüksek menzil sunan elektrikli otomobilleriyle Tesla'nın en büyük rakiplerinden biri olarak gösteriliyor. Teknolojik görünüşleriyle gelecekte gelmiş gibi görünen pick-up

ve SUV modelleriyle bilinen Rivian, geçtiğimiz aylarda ilk aracını banttan indirmişti. Mercedes ve Rivian, yeni bir ortaklık kurduklarını ve her şeyin yolunda gitmesi halinde Avrupa için elektrikli minibüs üretmek için çalışacaklarını açıkladı. Şirketler, Orta veya Doğu Avrupa'da sadece elektrikli araç üretecek bir tesis oluşturacak. Bunun için Mercedes'in sahip olduğu bir fabrikadan yararlanılacağı belirtiliyor. Söz konusu tesis hem Mercedes hem de Rivian için üretim yapacak. Mercedes ve Rivian, bu ortaklık sayesinde elektrikli minibüs üretimi için gerekli yatırım ve giderleri paylaşarak hem elektrikli minibüs maliyetini düşürmeyi hem de üretimi hızlandırmayı planlıyor.

Rusya'nın Enerji Gelirleri 14 Ayın En Düşük Seviyesinde

Avrupalı alıcıların Rusya'dan petrol almayı reddetmesi ve bu durumun Rusya'yı Asya pazarına ucuz petrol satmaya yöneltmesiyle ülkenin enerji gelirleri düştü. Maliye Bakanlığı'nın verilerine göre ülkenin petrol ve gaz gelirleri Ağustos'ta 671,9 milyar

ruble'ye (11,1 milyar dolar) geriledi. Bu, 2021 yılının haziran ayından beri görülen en düşük seviye oldu. Gelirler böylece temmuz ayına kıyasla yaklaşık yüzde 13 düştü. Yıllık bazda düşüş ise yüzde 3,4 oldu. Rus petrol şirketi Gazprom bu yaz Avrupa'ya gaz ihracatını büyük oranda kesti. Rus lider Vladimir Putin'in AB'nin Rusya'dan alınan doğalgaza tavan fiyat planını uygulaması halinde bölgeye yapılan ihracatı tamamen kesebileceği belirtilirken bu uygulama nedeniyle Rusya'nın diğer alıcıları için daha fazla indirim uygulayabileceği ifade ediliyor.

Avrupa'nın Beş Büyük Ülkesinden Minimum Kurumlar Vergisi Adımı

Avrupa Birliği'nin (AB) beş büyük ülkesi, minimum kurumlar vergisini gelecek yıl uygulayacaklarını açıkladı. Çekya'nın başkenti Prag'ta bir araya gelen beş büyük AB ülkesinin ekonomi bakanları, 2023'te uluslararası büyük kuruluşlara en az yüzde 15 vergi uygulamak üzere anlaşmaya vardı. Almanya, Fransa, İtalya, İspanya ve Hollanda'dan yapılan açıklamada, "Önümüzdeki haftalarda oy birliği sağlanamazsa, hükümetlerimiz taahhüdümüzü yerine getirmeye tamamen kararlı. 2023'te küresel asgari etkin vergilendirmeyi ve olası tüm yasal yollarla uygulamaya hazırız." ortak ifadesi yer aldı. AB'nin yüzde 15 minimum kurumlar vergisi uygulaması haziran ayında Macaristan'ın koyduğu veto nedeniyle hayata geçirilemiyor.

AB Zorla Çalıştırılanların Ürettiği Ürünlerin Alımını Yasaklıyor

AB Komisyonunun hazırladığı teklif, tüm sanayi kollarında AB iç pazarında tüketim için hazırlanan ürünlerin yanı sıra ihraç edilecek ve ithal edilen tüm ürünleri kapsıyor. Komisyonun açıklamasında, "Birçok sanayi kolunda ve tüm kıtalarda 27,6 milyon kişi zorla çalıştırıldığı için bu kapsamlı yaklaşım önem taşıyor." denildi. Zorla çalıştırılan kişilerin büyük çoğunluğunun özel şirketler, bazılarının ise devletler tarafından kullanıldığı belirtilen açıklamada, küresel ortaklarla yakın iş birliğinin de altı çizildi. Teklife göre, AB üyesi ülkeler, bir ürünün zorla çalıştırılan kişilerce üretildiğini sorduğunda tespit etmesi halinde, o ürünü pazardan çekme yetkisine sahip olacak. AB pazarından çekilen ürünler imha edilecek. Bu tür ürünlerin AB sınırlarına geldiği tespit edildiğinde, AB ülkelerindeki gümrük makamlarının bunları sınırdan sokmama yetkisi bulunacak.

sektor@tim.org.tr